

Een duurzame gemeenschap

Laat iedereen vrij,
maar niemand vallen.

Verkiezingsprogramma 2022-2026

Overzicht

Inleiding	3
Gelijke kansen	5
Kansengelijkheid voor iedereen	6
Gezondheid, welzijn en armoede	8
Wonen	11
Keuzes van vandaag zijn goed voor morgen	13
Duurzaamheid	14
Gezonde en veilige gemeenschap	16
Ondernemen voor de toekomst	18
Een sterk samenwerkend gemeentebestuur	21
Financiën en bestuurlijke vernieuwing	22

Inleiding

Een duurzame gemeenschap

Laat iedereen vrij, maar niemand vallen

Wij geloven dat we in Nederland met elkaar zijn verbonden door een belofte: dat je door naar school te gaan en door hard te werken een eerlijke kans hebt op goed werk, op een huis, op een mooie toekomst. Ongeacht waar je kinderbedje stond, in welke wijk je naar school ging of welke baan je ouders hebben. Dat is de basis van onze vrije en rechtvaardige samenleving.

Maar onderzoek na onderzoek laat zien dat het voor mensen de afgelopen jaren steeds moeilijker werd hun leven in eigen hand te nemen. Dit komt door een arbeidsmarkt die mensen verdeelt in groepen mét en zonder een baan om op te rekenen.

Door een woningmarkt waar jongeren eindeloos zoeken naar een goed en betaalbaar huis, vaak zonder succes. En doordat kinderen nog te vaak starten met een achterstand op school en onze leraren niet altijd goed zijn toegerust op hun belangrijke werk. Maar ook door een internationale wereldorde die piept en kraakt, met grote gevolgen voor onze economie en onze veiligheid. Zo groeiden de scheidslijnen in onze samenleving. Tussen arm en rijk. Tussen opleidingsniveaus. Tussen mensen met Nederlandse wortels en mensen met wortels hier en elders.

Drie overtuigingen voor de toekomst

In dit verkiezingsprogramma vindt u onze plannen voor de komende vier jaar. Wat deze plannen met elkaar verbindt, zijn drie overtuigingen die we belangrijk vinden.

We willen dat mensen gelijke kansen krijgen

Wij geloven in een samenleving waarin gelijke gevallen gelijk behandeld worden, maar dat mensen die op achterstand staan extra kansen krijgen. Niet omdat iedereen per se gelijk moet zijn, maar zodat we samen vrij kunnen zijn. Dat begint bij de start: we geven ieder kind een rijke schooldag, met goed onderwijs, kunst, sport en muziek.

We gaan gericht nieuwe huizen bouwen, zodat de stille ramp op de woningmarkt stopt en mensen de basis hebben van een goede woning. We beschermen huurders. Werk moet weer de basis zijn voor een vrij en waardig bestaan.

We willen dat alle keuzes van vandaag goed zijn voor morgen

De toekomst stelt ons voor grote uitdagingen: het klimaat, de natuur en het milieu

verslechteren sneller dan we hadden gedacht. Onze bevolking groeit en wordt ouder en diverser. Dat heeft grote gevolgen voor hoe we leven. Wij geloven dat toekomstige generaties – onze kinderen en kleinkinderen – ook recht hebben op een leefbare planeet, op een fijn land.

Daarom gaan we de afspraken uit het Klimaatakkoord uitvoeren. Tot 2025 gebruiken we 30 procent minder nieuwe grondstoffen en we stimuleren circulair ondernemerschap.

Er komt meer ruimte voor natuur en voor zon- en windenergie. Kringlooplandbouw wordt de norm, we werken toe naar minder intensieve veehouderijen.

We stimuleren de overgang van een waarde- naar een waardengedreven bedrijfsleven. Ambitieuze bedrijven die economisch succes én meerwaarde voor de samenleving nastreven, bieden we een zogoed mogelijk vestigingsklimaat en ondersteuning bij innovatie en digitalisering. Dat geldt ook voor het mkb. Zij zijn de motor van goede banen voor iedereen in Nederland, nu en in de toekomst.

We willen een sterk samenwerkend gemeentebestuur

Dit vraagt om een gemeentebestuur dat naast mensen staat in plaats van tegenover mensen. Dat eerlijk en transparant begroot. Dat vraagt naar de mening van burgers. Dat – via al haar uitvoeringsorganisaties – de burger een helpende hand reikt. Dat niet alleen kijkt naar welvaart, maar ook naar welzijn.

Realistische doelen voor onzekere tijden

Verkiezingsprogramma's krijgen soms een mythische status. Alsof ze een blauwdruk zijn vol garanties voor de toekomst. Laten we eerlijk zijn: zeker in de tijd waarin we nu leven is dat niet zo. Wie durft te zeggen hoe samenleving en economie eruit zien over een maand, over een jaar?

Een verslechtering van de situatie in ons land kan ervoor zorgen dat we onze ambities in dit programma moeten bijstellen. Net zoals een verbetering ervoor kan zorgen dat we meer gas willen geven.

Dat is eerlijke politiek. Geen garanties, maar wel de belofte van onze inzet. Altijd vanuit de overtuiging dat mensen gelijke kansen verdienen. Dat mensen vrij moeten zijn zelf over hun leven te beslissen. Dat we bij elke keuze die we maken oog houden voor de toekomst en met een gemeentebestuur dat onze gezamenlijke publieke belangen beschermt. Omdat we alleen zo samen vrij kunnen zijn.

Gelijke kansen

Kansengelijkheid voor iedereen

Gelijke kansen op school, gelijke kansen in de samenleving, gelijke kansen op werk, gelijke kansen op wonen.

D66 maakt zich sterk om voor iedereen een gelijk speelveld te creëren. Dan hebben we het over gelijke rechten maar ook over gelijke plichten. Gelijke rechten in de zin dat elke inwoner op een gelijkwaardige manier de kansen die het leven biedt kan benutten. Gelijke behandeling en inclusiviteit zijn voor ons vanzelfsprekend. Gelijke plichten in de zin van je steentje bijdragen in de samenleving. Dit kan bijv. door vrijwilligerswerk, ondernemen én zorgen voor werkgelegenheid, versterken van burgerparticipatie.

- **Gratis voorschools ontbijt voor alle kinderen in het basisonderwijs faciliteren.**
Kinderen die opgroeien in een arm gezin gaan heel vaak naar school zonder ontbijt. Een ontbijt op school zorgt voor een gezamenlijk start, ze kunnen zich beter concentreren en hebben daardoor meer kans op succes.
- **Sport- en cultuurpas invoeren voor kinderen wiens ouders het niet kunnen betalen.**
Sport en cultuur is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Daar waar geen financiële ruimte is willen wij kinderen structureel de mogelijkheid bieden om hieraan deel te nemen, in samenwerking met Stichting Leergeld Gemert e.o.
- **Huiswerkbegeleiding voor kinderen in het voortgezet onderwijs, in situaties waar de thuisomgeving te weinig mogelijkheden biedt. Deze situaties kunnen ontstaan door financiële redenen, maar ook door praktische omstandigheden in de thuisomgeving.**
- **Zorgen voor kwalitatief goede huisvesting van al onze scholen.**
We willen er voor zorgen dat er voldoende scholen zijn én blijven. Scholen voldoen aan de eisen van deze tijd qua huisvesting en voorzieningen.
- **Wegnemen van administratieve belemmeringen die initiatieven, waarin het samen zijn en samen doen worden gestimuleerd, vertragen.**
Denk hierbij aan initiatieven van welzijnsorganisaties, verenigingen en stichtingen, die als doel hebben het bevorderen van actieve deelname en betrokkenheid in de maatschappij.
- **Eenvoudige en overzichtelijke regels, processen en procedures en voorzieningen. Ze dienen om te helpen, ze mogen geen belemmering vormen. D66 wil de communicatie hierover tussen gemeentelijke overheid en inwoners verbeteren en bevorderen, zowel fysiek als digitaal.**
- **Statushouders versneld opnemen in het arbeidsproces.**
Dit helpt hen bij de integratie, het leren van de taal en het opgenomen worden in en bijdragen aan de Nederlandse samenleving. We willen daarbij zoveel mogelijk aansluiten op hun werkervaring en kennis. Ook willen we de aansluiting met de vraag op de arbeidsmarkt versterken.

- We borgen de burgerparticipatie in onze besluitvorming.
Wij zien burgerparticipatie als een voorwaarde om mensen te betrekken bij het maken van lokaal beleid. Samen keuzes maken! Door duidelijk van te voren te communiceren hoe we de burgerparticipatie inzetten voorkomen we teleurstellingen achteraf.
- We willen stimuleren dat inwoners meer regie nemen over hun eigen leefomgeving (straat, wijk). Eventuele besparingen die dit soort initiatieven opleveren voor de gemeente willen wij teruggeven aan diezelfde inwoners in de vorm van subsidies van activiteiten of voorzieningen.
- Er komt een kinderraad voor kinderen vanaf groep 8.
Kinderen denken anders dan volwassenen en komen vaak met simpele oplossingen waar niet aan gedacht wordt. De kinderraad wordt geraadpleegd voor al lopende onderwerpen, maar kunnen ook onderwerpen op hun eigen agenda zetten. Meedenken over lokale onderwerpen die hen raken vergroot hun betrokkenheid bij de leefomgeving en politiek.
- We voeren het Sprekersplein in.
Burgers kunnen een onderwerp inbrengen en daar in een open dialoog met raadsleden en wethouders over discussiëren.
- Als gemeente Social return criteria vaker op (laten) nemen in de aanbestedingstrajecten van onze gemeente. Social return is een afspraak binnen een aanbesteding om meer werkgelegenheid te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ook willen we bedrijven in onze gemeente blijven stimuleren om hier hun verantwoordelijkheid in te nemen. Mooie voorbeelden zijn er al, maar er kan echt nog meer gebeuren (door verbinding tussen hulpverleners en bedrijven en het onderzoeken van de mogelijkheden van een stimuleringsfonds).
- Armoede zo goed en vroegtijdig mogelijk herkennen, bestrijden en waar mogelijk voorkomen. Hiervoor is een sluitende en geïntegreerde aanpak nodig. D66 blijft de gemeente aansporen om de daartoe opgerichte taskforce te stimuleren en ondersteunen. Het kan niet zo zijn dat in een welvarend land als Nederland mensen voor langere tijd onder de armoedegrens leven. En dat kinderen opgroeien in armoede machteloos en zonder perspectief aan de zijlijn moeten blijven staan.

Gezondheid, welzijn en armoede

De samenleving is letterlijk dat: 'samen – leven'. Iedereen doet mee, zowel economisch als sociaal. Vanuit de gedachte 'samen sterk' wil D66 werken aan een hechte gemeenschap, waar iedereen meetelt en ieders talent ertoe doet. Inwoners, professionals en vrijwilligers hebben niet alleen vragen en klachten, ze komen ook met ideeën, initiatieven en hulp aanbod. Preventie is hierbij een belangrijk begrip. Niet alleen 'zorgen voor' maar veel meer 'zorgen dat'. Partijen die nu actief bezig zijn op het gebied van gezondheid en welzijn, veiligheid, (digitale) laaggeletterdheid worden door de gemeente actief gestimuleerd om op wijk/buurniveau samen te werken en de krachten te bundelen. Gemeente, werkgevers, welzijnsorganisaties, zorginstellingen, KBO kring Gemert-Bakel, Stichting Dorpsondersteuning, Steunpunt Mantelzorg, Zorgcoöperatie Gemert, de bibliotheek Lage Beemden, GGD Zuidoost Brabant, huisartsen, onderwijs, sportorganisaties, zorgverzekeraars en andere betrokken partijen werken zo samen aan een integrale, sterk op preventie gerichte aanpak. Het uitgangspunt binnen vraagstukken op het sociale domein is tweeledig.

Ten eerste staat de inwoner centraal. Het gaat niet om een organisatie-model, het gaat om de Gemert-Bakelnaar.

Het tweede element is het financiële vraagstuk. Het sociaal domein omvat ongeveer de helft van de totale gemeentelijke uitgaven. Het is van belang om bij het centraal stellen van de inwoner ook te sturen op de beheersing van geld. Dit vanuit een heldere visie en daaruit voortvloeiende kaders, die voor iedereen helder zijn. Binnen die visie staan begrippen als burgerparticipatie, dorps- en wijkgericht werken, afstemming met regionale en lokale samenwerkingspartners, nadruk op werken vanuit de nulde-lijn, laagdrempeligheid, presentiebenadering, menslievende zorg, informatie en wederkerige communicatie centraal.

De toenemende kloof tussen rijk en arm en de (verborgen) armoede die daar het gevolg van is baart ons zorgen. Kinderen die opgroeien in armoede en de gevolgen daarvan voor hun toekomst blijft een belangrijk aandachtspunt. D66 Gemert-Bakel vertrouwt op de eigen kracht en zelfbeschikking van mensen. Maar beseft natuurlijk ook dat er inwoners zijn voor wie dat minder vanzelfsprekend is, en dat juist die inwoners goed gehoord en gezien moeten worden. De belangrijkste opvatting binnen het sociaal domein is dat we er samen naar streven dat iedereen de kans heeft om mee te doen. En dat we voorkomen dat mensen buiten de boot vallen, immers: D66 laat iedereen vrij maar niemand vallen.

- Een permanent, actueel en zinvol inzicht in het sociaal domein van de gemeente. Dat inzicht is nodig om te bepalen welke maatregelen zinvol zijn en welke niet, om te bepalen welke financiële middelen daar bij horen, om sturen binnen het sociaal domein mogelijk te maken.
- Burgerparticipatie binnen het sociaal Domein en komen met constructieve voorstellen hiertoe , zodanig, dat de inbreng van cliënten, burgers, dorpsondersteuners en de adviesgroep SociaalDomein geborgd wordt binnen het beleid en de uitvoering daarvan.
- Vanuit een presentiegerichte benadering komen tot de juiste antwoorden op vragen van de meest kwetsbare Gemert-Bakelaren, die door allerlei redenen niet zelfredzaam zijn.
- Inzetten op (gezondheids)preventie en talentontwikkeling op allerlei manieren. Het voorkomen van problemen is op de eerste plaats van belang voor de direct betrokkenen, je gaat immers zorg(en)vrij door het leven.
- Ontmoetingen stimuleren. En initiatieven daartoe stimuleren en ondersteunen, bijvoorbeeld via de dorpsraden. Isolatie van bevolkingsgroepen moet voorkomen worden en daarom worden ontmoetingen tussen mensen gestimuleerd en mogelijkheden en plaatsen waar deze ontmoetingen kunnen plaatsvinden gecreëerd. Kinderdagverblijven en scholen zijn vaak de eerste plaats waar diverse bevolkingsgroepen elkaar ontmoeten en spelen daarom een belangrijke rol in integratie.
- Blijven inzetten op dorp- en wijkgericht werken vanuit de sociale wijkteams met heldere rollen voor de diverse disciplines die allen werkzaam zijn vanuit de nulde lijn. Signaleren blijft een belangrijke kerntaak om tijdig en preventief in te kunnen grijpen bij opvallende ontwikkelingen.
- Discriminatie uitbannen. Er is geen ruimte voor extremisme, discriminatie of haat in onze gemeenschap op grond van sexe, gender, religie, etniciteit en afkomst. D66 staat voor een gelijkwaardige behandeling van alle mensen, met respect voor de individuele vrijheid. Discriminatie wordt in eerste instantie tegengegaan met voorlichting. De gemeente is daarin een rolmodel en heeft daarin een voorbeeldfunctie. D66 streeft ernaar de gemeenteraad een afspiegeling te laten zijn van de inwoners..
- Vluchtelingen veiligheid en toekomstperspectief bieden. Om vluchtelingen als nieuwe Gemert-Bakelaren een toekomstperspectief te bieden, gebrekkige integratie en afhankelijkheid te voorkomen, is het belangrijk dat vluchtelingen zo snel mogelijk meedoen in de samenleving. Kijk naar de talenten, vaardigheden en wensen van nieuwkomers om te inventariseren waar hun individuele kansen liggen. De mogelijkheden van de nieuwe wet Inburgering zoveel mogelijk benutten.
- Oog hebben voor alle leeftijdsgroepen . Een gevarieerd aanbod op het gebied van onderwijs, sport en cultuur is daarom belangrijk.
- Openbaar vervoer en andere openbare voorzieningen toegankelijk laten zijn voor en toegespitst zijn op alle leeftijdsgroepen.

- Mensen met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking hun zelfstandigheid laten behouden. Zij moeten zo min mogelijk obstakels tegenkomen om zonder hulp mee te kunnen draaien in de samenleving. Goede bereikbaarheid is voor hen van groot belang. We geloven in keuzevrijheid voor ouders voor de school van hun kinderen, dus ook voor kinderen met een beperking, ook als dit hogere kosten voor de gemeente met zich meebrengt voor het leerlingenvervoer.
- Armoede zo goed en vroegtijdig mogelijk herkennen, bestrijden en waar mogelijk voorkomen. Hiervoor is een sluitende en geïntegreerde aanpak nodig. D66 blijft de gemeente aansporen om de daartoe opgerichte taskforce te stimuleren en ondersteunen. Het kan niet zo zijn dat in een welvarend land als Nederland mensen voor langere tijd onder de armoedegrens leven. En dat kinderen opgroeien in armoede machteloos en zonder perspectief aan de zijlijn moeten blijven staan.
- Eenvoudige en overzichtelijke regels, processen en procedures en voorzieningen. Ze dienen om te helpen, ze mogen geen belemmering vormen. D66 wil de communicatie hierover tussen gemeentelijke overheid en inwoners verbeteren en bevorderen, zowel fysiek als digitaal.

Wonen

De krapte op de woningmarkt is voor iedereen een zorg. De term 'bouwen, bouwen, bouwen' vinden wij te algemeen. Het gaat namelijk niet alleen om hoeveelheid woningen maar ook vooral om passende woningen bij de verschillende behoeften aan huisvesting. Hiervoor is in onze gemeente nog te weinig aandacht en beleid ontwikkeld. Wij willen daar maatwerk passend bij de behoefte van onze inwoners en in nieuwe mogelijkheden denken. De inbreng van onze eigen inwoners willen we hierin veel meer centraal stellen en meenemen in nieuw beleid en ontwikkeling.

- In elk bouwproject worden alle woonvormen van sociale huur tot duurdere koopwoningen gerealiseerd om voor doelgroepspreiding te zorgen. De naleving van de verdeelsleutel uit de woonvisie is geen optie meer, maar een randvoorwaarde! We willen dat de 25% norm voor sociale huurwoningen strikt toegepast wordt ervan.
- We bouwen ook specifiek en voldoende huizen in de categorie middenhuur en sociale koop. We komen namelijk ook woningen te kort voor mensen met inkomens die te hoog zijn voor sociale huur en te laag zijn om een woning te kopen en hierdoor tussen wal en schip vallen. Door juist voor deze groep te bouwen komen er weer sociale huurwoningen vrij voor de mensen die het echt nodig hebben.
- We bouwen meer 1-persoons, 2-persoons en seniorenwoningen. De samenstelling van huishoudens is veranderd, waardoor er een andere vraag is naar woningen. Ook dit nemen wij mee in de bouwplannen, om de zo belangrijke doorstroming te garanderen.
We zetten in op nieuwe woonvormen als (tijdelijke) Tiny houses voor starters.
- Het opnemen van collectieve woonvormen in de ruimtelijke plannen.
We luisteren hier naar initiatieven die vanuit onze inwoners naar voren komen, bijv. woongroep-projecten vanuit een duurzaamheidsvisie en zorghofjes.
- We voeren regels in voor een maximale huur voor huizen in de vrije sector.
- Huisvesting en maatwerk voor senioren verder ontwikkelen.
Er komen meer woningen die geschikt zijn voor mantelzorg.
We treffen een algemene parapluregeling om in bestemmingsplannen afwijkingen te kunnen maken voor pre-mantelzorghuisvesting (met vereisten van een minimale leeftijdsgrens van 67 jaar en een sociale relatie).
Een verhuiskosten-regeling voor het verhuizen van een grote sociale huurwoning naar een kleinere (demotiewoning).
- Circulair bouwen wordt de norm.
Grondstoffen en bouwmaterialen worden hergebruikt vanuit sloopwerkzaamheden. In een

openbare database wordt vastgelegd wat er is, zodat bouwers kunnen inschatten welke materialen er zijn.

- Met het splitsen van woningen kunnen bestaande woningen intensiever gebruikt worden.
- Voor de arbeidsmigranten die we (ook in de toekomst) hard nodig hebben bouwen we een hotel voor tijdelijke huisvesting waarin menswaardigheid vooropstaat en niet het verdienmodel. Hierdoor voorkomen we misstanden van teveel mensen in één huis en komen er ook weer huizen vrij voor de inwoners van Gemert-Bakel.
- Inzetten op energie-neutrale nieuwbouw.
We zeggen vaarwel tegen energie uit fossiele brandstoffen. Nieuwe huizen verbruiken minder energie dan er wordt opgewekt door zonnepanelen, zonneboilers, waterpomp e.d.
- We vernieuwen de 'ruimte voor ruimte' kaart.
De 'ruimte voor ruimte' regeling houdt in dat stoppende boeren in ruil voor de sloop van bedrijfsgebouwen bouwkvelds krijgen toegewezen. Daardoor ontstaan her en der in het buitengebied bebouwingsclusters. We willen teveel versnippering tegengaan door het aanwijzen van geschikte 'ruimte voor ruimte' gebieden waar dit mogelijk wordt.
- We willen naar een toekomstbestendige ontwikkeling van het kasteelgebied, maar niet ten koste van alles.
Het kasteel van Gemert en het gebied eromheen heeft een uniek karakter en een plaats in de harten van onze inwoners. We willen extra bebouwing tot een minimum beperken en qua karakter passend laten zijn bij de cultuurhistorische en ecologische waarden van het gebied. We willen het gebied maximaal open stellen voor recreatief gebruik en toeristische aantrekkingskracht.

Keuzes van vandaag zijn goed voor morgen

Duurzaamheid

Klimaatverandering is de grootste uitdaging van onze tijd.

Het is onze plicht naar jongeren en toekomstige generaties om hier iets aan te doen.

Mensen kunnen hun eigen energie opwekken. Voor een duurzame toekomst moeten we ook andere keuzes maken: meer openbaar vervoer en elektrisch personenvervoer en onze huizen gaan van het gas af.

Grondstoffen gaan we hergebruiken, repareren en recyclen.

- Intensieve veehouderijen rond de dorpskernen zullen verdwijnen.
De overheid neemt nu al acties om rondom woonkernen de van oudsher nog inpasbare intensieve veehouderijen andere functies te geven of te laten verdwijnen. We kennen de opkoop regeling. Daar zetten wij ook op in. De omgeving in de woonkernen moet nu echt tot een aanvaardbare hoogte worden teruggebracht, waarbij de volksgezondheid prioriteit heeft boven bedrijfsbelang. We helpen en ondersteunen de stoppers of de mensen die iets anders willen hierin.
- Inzetten op duurzaam bodembeheer in de landbouw.
De bodemkwaliteit en -vitaliteit is door het intensieve grondgebruik in de landbouw sluipenderwijs achteruitgegaan. Dat is mede de oorzaak van de afname van biodiversiteit in het landelijk gebied wegens gebrek aan voedsel (bodemorganismen). Een gezonde bodem kan veel meer water en koolstof (CO₂) vasthouden. We stimuleren goed bodem beheer en willen met de gebiedsbeheerders goede afspraken maken over de grensgebieden landbouw en natuur zodat de natuurlijke en logische plekken het eerst versterkt worden.
- Nieuwe criteria toepassen op uitbreiding van landbouwbedrijven.
Niet de grootte van het bedrijf, maar hoe het gesteld is met stikstof in de omgeving, duurzaamheid en dierenwelzijn telt. Bij uitbreiding wordt niet meer beoordeeld op basis van bouwblockgrenzen en aantal dieren, maar worden criteria gebruikt die gebaseerd zijn op circulaire landbouw, diervriendelijke productie en landschappelijke inpassing. Ook wordt er gekeken naar de cumulatieve effecten van deze ontwikkelingen voor een breder gebied van alleen onze gemeentegrens.
- Gasverwarming vervangen door duurzame alternatieven.
We maken een deltaplan waarin we kiezen voor een buurt-voor-buurt aanpak. Via een schetskaart Aardgasvrije Wijken, aangevuld met energiebestemmingsplannen borgen we de inspraak en duidelijkheid voor bewoners. We gaan ook handelingsperspectief bieden! Wat kunt u zelf doen? Waarom doen we dit eigenlijk? En wat kunt u helder van de gemeente verwachten. Het zal samen moeten!
- Klimaatverandering;
Bij het (her)ontwikkeling, nieuw ontwikkelen of aanpakken van straten die vervangen worden, wordt er rekening gehouden met klimaat robuustheid. Dat betekent meer groen in de straat, afkoppelen van hemelwater zodat het riool niet overloopt bij heftige regenval en

we zetten steviger in op het stimuleren van groene daken met subsidie, zoals andere omliggende gemeenten dat ook doen.

- Circulair bouwen wordt de norm.
Grondstoffen en bouwmaterialen worden hergebruikt vanuit sloopwerkzaamheden. In een openbare database wordt vastgelegd wat er is, zodat bouwers kunnen inschatten welke materialen er zijn. Bij ons gemeentelijke vastgoed is dat een standaard eis. Bij herontwikkeling stellen we dat tenminste 25% van de bouw bestaat uit hergebruikt materiaal. Laten we beginnen met het gemeentelijk vastgoed en daarmee een voorbeeld stellen.
- We steunen kringloopbedrijven en repair-shops.
We willen weg van de 'wegwerpmaatschappij'. Daarom omarmen we de kringloopbedrijven en repair-shops, zodat producten een tweede leven krijgen. We zullen vanuit de gemeente actief sturen op hergebruik en lokale initiatieven en platforms promoten op dit gebied. Ook willen we de oude rommelmarkten weer terug zodra Covid dit weer enigszins toelaat! We hebben die gemist!

Gezonde en veilige gemeenschap

Een gezonde en veilige plek is een plek waar je prettig en aangenaam leeft. Leefbaar door goede voorzieningen, aandacht voor groen en een optimale invulling van de beschikbare ruimte waardoor je graag buiten bent, de fiets pakt of een wandelingetje maakt.

Gezond leven is ook een eigen verantwoordelijkheid, maar we kunnen als gemeente wel bijdragen door de voorzieningen laagdrempelig te houden of te maken.

Een gezonde leefomgeving betekent ook een omgeving die vrij is van stank en geluidsoverlast en een gezonde luchtkwaliteit biedt.

Door de klimaatverandering worden we geconfronteerd met nieuwe omstandigheden in ons klimaat. We dienen hierop te anticiperen door voorzorgsmaatregelen te treffen op het gebied van wateroverlast, droogte en stijgende temperaturen.

Door de opwarming van de aarde, hebben we vaker hete zomerse dagen en krijgen mensen last van hittestress. In onze dichtbevolkte dorpskernen is het dan al snel 4 graden warmer dan in het buitengebied.

- We blijven de stichting Schoon Gemert-Bakel steunen.
Deze stichting organiseert dagen waarin vrijwilligers zwerfafval opruimen in onze dorpskernen. Daarnaast geven ze voorlichting op scholen ter preventie van zwerfafval.
- Bij sneeuwval worden wegen sneller sneeuwvrij gemaakt zoals ook in de ons omringende gemeenten gebeurt. Speciaal ook aandacht voor de fietspaden.
- Om de wijken netjes te houden komen er meer prullenbakken voor zowel afval als hondenpoep. Ook moeten ze regelmatig geleegd worden zodat ze niet overvol raken.
- Er komt een goed hondenuitlaatbeleid. Naast uitlaatplekken en meer prullenbakken komen er losloopgebieden, die voor iedere hondeneigenaar makkelijk te bereiken zijn.
Bij de Bakelse plassen realiseren we een mooi losloopgebied met een hondenstrand.
- Aanleggen van parkjes, groene speeltuinen, sportveldjes en outdoor-sporttoestellen. Groen vermindert stress, evenals bewegen.
Er komen waterspeelplekken waar kinderen op warme dagen kunnen afkoelen.
- We zorgen voor tijdig onderhoud van de groenvoorzieningen en openbare ruimtes als speeltuinen e.d. Hierbij zijn niet alleen de kosten leidend, maar staat de biodiversiteit voorop.
- Fietsstraten aanleggen op plekken waar veel fietsers zijn.
Een fietsstraat kun je herkennen aan het bord 'fietsstraat – auto te gast'. Dit bord geeft dus

aan dat de automobilist er te gast is. De kleur van het asfalt is rood, ook wel de rode loper genoemd en de maximale snelheid is hier 30 KM per uur.

- We steunen scholen om hun pleinen groener te maken.
Groene schoolpleinen dragen bij aan een koelere leefomgeving.
- In theorie heeft Gemert-Bakel een aantal openbaar vervoerlijnen. In de praktijk bieden deze lijnen onvoldoende alternatieven voor de auto. Wij willen daarom een vergroot aanbod van snelbusverbindingen op de politieke agenda zetten. En om Gemert-Bakel écht bereikbaarder te krijgen dient er ook gekeken te worden naar een snelbusbaan of –voorrang op die knooppunten waar het verkeer stelselmatig vaststaat.
- De luchtkwaliteit verbeteren door intensieve veehouderijen rond de dorpskernen te laten verminderen.
Met de intensieve veehouderij hangen gezondheidsrisico's samen voor burgers, omwonenden en boeren. Deze moeten tot een aanvaardbare hoogte worden teruggebracht, waarbij de volksgezondheid prioriteit heeft boven bedrijfsbelang. Dit proces gaat in dialoog met alle betrokkenen.
- Handhaving/toezicht op uitstoot, verontreiniging en geuroverlast.

Ondernemen voor de toekomst

In Gemert-Bakel bestaat een groot ondernemend, initiërend en organiserend vermogen en daar mogen we trots op zijn. Trots op zijn, zuinig op zijn, maar vooral ook verder willen stimuleren en ondersteunen. Verder helpen om te groeien, verder helpen in een snel veranderende wereld. Verder helpen naar het ondernemerschap van de toekomst.

Met uitzonderlijke economische drijfkrachten in onze directe omgeving (high tech, automotive, agrifood etc.) en een lokale ondernemerscultuur waarbij samenwerken, actiegerichtheid en betrokkenheid bij de gemeenschap veelvuldig naar voren komen, zien we grote en kleine ondernemingen in Gemert-Bakel starten, neerstrijken, blijven en groeien. Een prachtig en stevig fundament en een groot zelf-organiserend vermogen voor ontwikkeling. Dat fundament willen we vanuit D66 steunen, verder ontwikkelen en verduurzamen. Faciliteren, stimuleren en ontlasten zijn daarbij kernwoorden.

- Nieuwe bedrijfskavels (op maat) aanbieden.
Door dit aan te bieden vergroten we de ontwikkel- en startmogelijkheden van ondernemers.
- Werken aan bereikbaarheid.
Veel inwoners ervaren dagelijks grote vertragingen in het woon-werkverkeer. In samenwerking met buurgemeenten en provincie willen en móeten we de knelpunten op de N279, N272 en de Beekse Brug oplossen. Wij willen ook een snelbusverbinding op de politieke agenda zetten want wij vinden de Openbaar Vervoer voorzieningen ondermaats.
- Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) toepassen en stimuleren.
We letten als gemeente bij inkoop niet alleen op de prijs van wat we kopen, maar ook op de effecten op milieu en sociale aspecten. Deze vorm van werken stimuleren we ook bij lokale ondernemers. We bevorderen het sociaal ondernemerschap en promoten duurzaamheids certificering voor horeca en recreatielocaties.
- Als gemeente Social return criteria vaker op (laten) nemen in de aanbestedingstrajecten van onze gemeente. Social return is een afspraak binnen een aanbesteding om meer werkgelegenheid te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ook willen we bedrijven in onze gemeente blijven stimuleren om hier hun verantwoordelijkheid in te nemen. Mooie voorbeelden zijn er al, maar er kan echt nog meer gebeuren (door verbinding tussen hulpverleners en bedrijven en het onderzoeken van de mogelijkheden van een stimuleringsfonds).
- Verbondenheid stimuleren en verbinding met andere initiatieven versterken.
We vinden de samenhang in onze gemeente heel erg belangrijk. Het zijn de mensen naast je in je buurt waar je mee op trekt, die je tegenkomt in de verenigingen en in de winkel. We

stimuleren dat we elkaar beter gaan leren kennen door bewoners te betrekken bij hun eigen buurt. We doen dat als er bijvoorbeeld een verandering op til is (bijvoorbeeld als de straat wordt opgeknapt, of als er vanuit een buurt of straat een goed idee wordt aangedragen.) De gemeente stelt zich dan op als partner die samen met de buurt nadenkt over wat er handig is. Immers, u kent zelf uw buurt het best! Dat doen we ook voor onze ondernemers die de drijvende kracht achter onze mooie dorpen zijn; Denk daarbij aan ondernemersverenigingen in de kernen, centrum manager, toeristisch-recreatieve bedrijven, Brainport Eindhoven, Innovatiehuis de Peel.

- Pro-actief aan de slag gaan met de centrumontwikkeling van Gemert, Bakel, Milheeze. Hier gaan winkelen, wonen, beleven en recreëren samen en versterken elkaar.
- In de energietransitie lokale initiatieven en lokaal eigenaarschap bevorderen. De energietransitie brengt veel uitdagingen en verplichtingen met zich mee, maar biedt ook economische kansen. We willen die maximaal benutten. We doen dat door actief te steunen dat er platforms komen voor mensen om zich aan te sluiten als ze bijvoorbeeld zelf willen investeren in zonnepanelen of windmolens in plaats van commerciële ontwikkelaars. Ook willen we nog meer informatie en kennis overbrengen zodat bewoners in onze gemeente handelingsperspectief hebben in de energie en warmte transitie; Wat kunnen we nu zelf gaan doen? En waar kan de gemeente mee helpen en gaat de gemeente helpen? En snappen we nu wat er gaat gebeuren de komende jaren? Die vragen willen we voor gaan beantwoorden met concrete acties bij u in de buurt!
- Stimuleren van een circulaire en biobased economie. Hergebruik van producten en terugwinnen van grondstoffen is van groot belang voor onszelf en de planeet waarop we leven, willen we een duurzame toekomst tegemoet gaan. Hier zetten we in op bedrijventerreinen, energiezuinigheid en hergebruik van materialen. We doen dit door scherp te kijken naar de kansen die er liggen en gaan stimuleren dat mensen met elkaar het gesprek aan gaan. Dat geeft ook veel nieuwe ondernemerskansen! Waarom het nog niet gebeurt? Vraagt u dat maar eens aan het huidige college!
- Actief helpen van bedrijven in de agrarische sector. We willen deze bedrijven verder helpen in de omvorming naar nieuwe schonere bedrijfsvoering of helpen in de transitie naar nieuwe functies. Er zijn meer dan 300 stoppende boeren in onze gemeente! Dat is een enorme opgave! Wat gebeurt er nu voor hen? We willen niet alleen aangeven dat er problemen zijn! We willen dat er actief gekeken wordt naar wat de echte kansen voor personen, families zijn die om willen. Coalitie van de mensen die willen. Dat zoeken we! Hierin stimuleren we biologische en kleinschalige initiatieven.
- Verbeteren infrastructuur elektrisch verkeer. Vooral in de centra van de kernen zijn er veel huizen waar geen individuele laadpunten kunnen worden aangelegd. Op de algemene parkeerplaatsen in de centra plaatsen we lantaarnpalen met geïntegreerde oplaadpunten. We willen dat deze middels keurmerken veilig en inpasbaar zijn in ons straatbeeld en bijvoorbeeld parkeergarages.

- We steunen kringloopbedrijven en repair-shops.
We willen weg van de 'wegwerpmaatschappij'. Daarom omarmen we de kringloopbedrijven en repair-shops, zodat producten een tweede leven krijgen. We zullen vanuit de gemeente actief sturen op hergebruik en lokale initiatieven en platforms promoten op dit gebied. Ook willen we de oude rommelmarkten weer terug zodra Covid dit weer enigszins toelaat! We hebben die gemist!
- Daar waar mogelijk streven naar minder of eenvoudiger regels.
Nu zijn er nog te veel regels die naast of langs elkaar door lopen. Dat moet beter! We gaan de regelgeving efficiënt inrichten en toepassen waardoor doorlooptijden beperkt worden en ondernemers de gemeente als faciliterend en richtinggevend ervaren en minder als beperkend. Geen betuttelende regels die ondernemers op extra kosten jagen.
- D66 staat voor innovatie op het land en in het water, voor productie waar dit lokaal kan. Wij willen de initiatieven die iets toevoegen aan bijvoorbeeld de lokale productie van voeding en gebruiksartikelen ondersteunen. Vormgeven aan de lokale uitvoering van het water- en bodemplan van de provincie en de gebiedsregisseurs van de gemeente daar verder op inzetten. D66 streeft er naar dat de gemeente burgers actiever gaat bereiken en dat zij vindbaar is voor vraagstukken. Er is veel expertise aanwezig binnen het gemeentehuis. Deze deskundigheid mag ook directer benaderbaar en inzetbaar zijn voor onze inwoners en ondernemers.
- Onze gemeente heeft veel te bieden aan bezoekers die komen recreëren. Dit genereert directe inkomsten voor ondernemers in de recreatieve sector, maar ook indirect komt dit ten goede aan onze gemeente en gemeenschap. Wij willen dan ook stappen zetten om recreatie en toerisme verder te bevorderen door de uitvoering en ondersteuning van de Visie op toerisme en recreatie van de lokale VVV Gemert-Bakel die in 2021 aan het gemeentebestuur is aangeboden.

Een sterk samenwerkend gemeentebestuur

Financiën en bestuurlijke vernieuwing

Het gaat financieel beter. Maar niet zoveel beter als men ons wil doen geloven. Grote en noodzakelijke investeringen worden vooruitgeschoven (Commanderij College, De Eendracht, Centrumontwikkeling Gemert en Bakel). Nieuwe projecten gaan geld kosten. De begroting geeft geen getrouw en transparant beeld. Wij willen eerlijk begroten! Plannen maken betekent geld reserveren; onze kinderen niet opzadelen met de lasten van het huidige beleid.

- Handhaven van financiële kaders en bereiken van verder financieel herstel.
De doelstellingen voor terugdringen van schulden en het vergroten van de solvabiliteit voor 2030 in stappen bereiken en een veilige hoogte van het weerstandsvermogen waarborgen.
- Eerlijk en transparant begroten.
Alle initiatieven waarvan bekend is dat ze uitgevoerd gaan worden ook meenemen in de begroting of meerjarenraming.
- We herstellen het gezag van de raad.
We laten de raadsagenda niet bepalen door het college, maar de raad bepaalt zijn eigen politieke agenda met onderwerpen uit de samenleving en de raad zelf. We laten de raad niet meer beperken tot het goed- of afkeuren van beleidsvoorstellen.
- Informatieongelijkheid voorkomen.
Zowel coalitiefracties als oppositiefracties binnen de raad dienen op dezelfde manier en gelijktijdig geïnformeerd te worden.
- We zetten de rekenkamer vaker in.
Als blijkt dat de raad te weinig informatie krijgt van het college, schakelen we vaker de rekenkamer in.
- Zodra de wettelijke mogelijkheid definitief is, willen wij dat de gemeenteraad een eigen voorzitter kan kiezen en dat dit niet meer automatisch de burgemeester is. De burgemeester heeft als voorzitter van het college een dubbele rol als hij ook voorzitter van de raad is en die dubbelrol kan conflicteren met het politieke proces.
- We willen gelijke maximale spreektijd in de raad voor alle partijen.
Democratische besluitvorming is al gegarandeerd door de stemverhouding in de raad en het politieke debat moet een gelijk speelveld blijven.
- Wethouders dienen de raad te ondersteunen in diens werkzaamheden en niet andersom.
- Er komt een kinderraad voor kinderen vanaf groep 8.
Kinderen denken anders dan volwassenen en komen vaak met simpele oplossingen waar niet aan gedacht wordt. De kinderraad wordt geraadpleegd voor al lopende onderwerpen,

maar kunnen ook onderwerpen op hun eigen agenda zetten. Meedenken over lokale onderwerpen die hen raken, vergroot hun betrokkenheid bij de leefomgeving en politiek.

- We voeren het Sprekersplein in.
Burgers kunnen een onderwerp inbrengen en daar in een open dialoog met raadsleden en wethouders over discussiëren.

Vrijheid in verbondenheid

D66 laat zich inspireren door het sociaal-liberalisme. Wil je meer lezen over dit gedachtegoed waarop D66 haar keuzes baseert? Kijk dan hier: vanmierlostichting.d66.nl/sociaal-liberalisme/hedendaags-sociaal-liberalisme/

Een duurzame gemeenschap

Laat iedereen vrij,
maar niemand vallen.

Verkiezingsprogramma 2022-2026

